

Latweeschu Awises.

52. gaddagahjums.

No. 27.

Trefchdeenâ, 4. (16.) Juli.

1873.

Redakteera adreffe: Pastor Sakranowicz Kuitingen, pr. Frauenburg, Kurland.
Erfvedizija Besthorn f. (Member) grabmatu bobde Selgawâ.

Rahditajs: Wisjannafahs sinnaas. Daschadas sinnaas. Bilde. Mitsu dimants. Preeksch latw. kurlmehnu floslu zc. Utbildas. Rabbibas un pretschu tirgus. Sluddinafchanas.

Wisjannafahs sinnaas.

Waldibas amise sinno, ka Winnaas Keisariska Augstiba seelfirstene Maria Aleksandrowna irr ar Winnaa Kehnischkigu Augstibu prinzi Alfred no Seelas-Britanias, peektdeen 29. Juni (11. Juli) saderriinajusees.

Berline. Wahzijas karraspehks no tahm eenemtahm Franzijas dalkahm fahks 31. Juli iseet. — Tas nozeltais mahzitajs Dr. Sidows usraem atkal sawas ammata darri-fchanas. — Persijas schaks apmekleja Napoleona I. kappu wezzu saldatu basnizâ. — Pa wiffahm ohstu pilsehtahm gar widdus juhru irr tuggu pahrmekleschanas-eerites eezeltas prett kulleera tahlaf isplattifchanohs. — Jaunee naudas likfumi irr no Keisara apstiprinati. — Rihta Pruhfch d s irr dauds pilsehtas kulleeris iszehlees.

Ghstreiku Keisars irr aisreisojis us Poffenhofes pilsehtu. Ta sinna, ka buhshohht Wibnes isstahdi debt kulleera sehrgas flehgt, naw pateefa.

Elaffe mahkuli pahtruhlfuchi un leetus straumehm gah-sees semmê.

Parihsê pahwesta weetneeks no Persijas weetneeka sinnu dabujis ka schaks sheit eebrauzis — arri wehlejees winnam preekschâ stahditees; schaks winnu un winna pawaddonus it laipni usraehmis un labbu brihdi farunnajufchees. Run-najufchi gan franziski gan zaur tulkeem persiski. It ihpafchi schaks laipni runnajis ar pahwesta weetneeku paschu par pahwesta daschadaschadahm buhshchanahm un arri mihki ap-weizajees pehz pahwesta wesselibas.

Rohmâ fataifahs gohdam sagaidiht Persijas schaku.

Spahnijas waldiba gribb kahdi miljardi naudas palee-netees.

Pahr Selgawu 1. Juli pahrgahja prahwa wehtra ar pehrtioni un sibbeni un lohti labbu, geldigu un andseligu leetu. Taggad atkal jauku jaulais laizinsch.

A. H—n.

Daschadas sinnaas.

No eefschsemmehm.

Wispahrigee latweeschu dseedaschanas swehtki, aij kurreem neween Mihgas leelais pilsehts isgahjuschâ nedelâ dimdeja, bet aij kurreem dimdeja un wehl ilgi dimdehs wiffa dahrga Latwija, fchee augstee gohda swehtki, kahdus muhsu tehwiya wehl sawâ muhschâ nau dabujisi peeredseht, irr nu jauki pawadditi, til jauki un krahfchui, kâ ween til mehse to sawas zerribas spehjahm wehletees. Usluhklojht, to warrenu gohdibu un krahfchuu jautummu, ka wifs tas no eefahkuma lihds gallam warreja tâ laiffitees preeksch wiffu azzihm weenâ faules spohschumâ, ne zaur kahdeem mahkuleem aifflahgts, muhsu pirmais wahrds lai irr: Slawa un gohds tam debbes teh wam, kas mums us schahdu gohda deenu palihdsejis!

Bet kâ lai apraksta Jums, m. laffitaji, kam Deews nebij nowehlejis pascheem tur lihds buht un preezatees, kur tuhstoschi un tuhstoschi muhsu braktu scho sawas tautas usplaufuschu seedu smarfchu baudiya, kâ lai faleef to wahrds, kas til dauds firdis dsilli kustinaja, faldi preezinaja, spehzigu pazillaja? Warreschu til gabbalu pa gabbalam Jums preekschâ zelt, kâ wifs tur notiffahs pa tahm 4 swehtku deenahm no 26.—29. Juni. Ta swehtku nedela bij atnahkusi, us ko Widsemme un Kursemme ar sawahm dseedaschanas beedribahm bij fataisijusees, aufa ta swehtku preekschdeena, jo us ohtdeenu to 26. Juni bij nolikts, ka tur wisseem dseedataju kohreem buhs jau kohpâ buht Mihgas latweeschu beedribas nammâ, kur ruhpiya beedribas preekschneeziya un swehtku komiteja tohs apfweizinati un weenâ puschâ faistitu. No mallu mallahm, pa zekku zekkeem nahza dseed. beedribu waddoni ar saweem pulkeem. No Widsemmes 22 wihreeschu f. un 11 jaukti f. un no Kursemmes 4 wihreeschu f. un 6 jaukti kohri, kohpâ 43, ar 1035 dseedatajeem un dseedata-jahm. (Wiffus tohs kohrus turpmahl fewischi wehl dabufim minneht.)

Selgawâ jau pirmdeenâ pehzpusdeenâ redseja pa eelahm dseedataju barrus staigajam, bet jo wairahl farad-dahs ohtdeenâs rihtâ dseedataji, kâ ka maschinei bij kahdi 10 ratti peekabbinati, kas wa leelakai dalkai ar dseedata-jeem no Kursemmes bij pilditi. Dee Mihgâ jau 8. eebrauza, fchê sagaidija wairahl polizejas kungi, kas us latweeschu beedribas nammu waddija. Buszekkâ kahdi 4 marschalli jeb swehtku kahrtibas usraugi nahza pretti, apfweizinaju-

fchi aifwedda beedribas namma. Preefch beedribas namma durwihm bij gohda wahrtri zelti, un wirs leelajahm durwihm gohda wahrtds fpihdeja pretti trihs rindäs tas wahrds „fweiki.“ No beedribas namma dseedataji tikka aifwesti fawä kohrteli, un pehz kahda brihscha kates dseedatajs dabuja sihmi pee fruhthim un fwehtku programu. Pulksten 2. pehz pusdeenäs bij jafawahlahs wiffeem dseedatajeem beedribas namma leelajä sahlä. Apfweizinafchanas runnu turreja Baumann kungs, Rihgas Latweefchu beedribas preefchneeks, isteikdams is kahda noluhka fchee fwehtki plaukufchi un kadeht wiffa tauta us teem lai preezajahs. Pehz tam musikim flannohht eenessa dahrgo jauno karrogu, par fo awises jau agrahl fianoja. Scho karrogu bij Latweefchu tautai dahwinajufchas Rihgas, Widsemmes un Kurssemmes feltentites lai joprohjam stalts krahschns karrogs wizzinatohs, fur ween latweefchu dseedafchanas fwehtkus fwinnchs; winnam buhs uiglabbatam tikt beedribas namma un beedribas preefchneezibas sinä. Schis karrogs irr gan kohri glihti strahdahs. Us plattu baltu sibda drehbi irr kohri smalki uffchuhtha bilde no wezzu laifu latweefchu preeftera jeb waidelotta kas pee altara stahwedams sem wezza kupla ohfola sarra turra pazehlis fawä rohkä un nefs fawu uppuri; mallas irr isgresnotas ar farlanu famtu, kas lohti skaisit ar selta paweddeeneem isschuhths. Wirs karroga irr eeschuhths tas wahrds „Rihgo“ un appafschä stahw: „tai 26. Juniä 1873“. Karroga kahrts irr glihtota wirsgallä ar jauku feltitu frohni un tahdahm pat schnohrehm. Scho karrogu pehz dahwinafchanas tad arri uesta weens no Rihgas, weens no Widsemmes un weens no Kurssemmes. Winnu nodohdams latweefchu tautai Thomfon kungs, wiffas fwehtku komitejas firds un galwa isteiza dedsigds wahrtds deweju un sawas firds dahrgakas wehleschanahs. Pehz tam tad wehl runnu turreja Schilling kungs un pasneedsa teem abbeem iswehleteem dseedataju waddoneem Sihle kungam no Walfas, Behting kungam no Jrlawas lohti glihti strahdatus un ar fudrabu un seltu isrohtatus spreekifchus preefch musika takta norahdischanas peeminedams, fa tahs mahtes no tahm meitahm, kas to karrogu dahwinajufchas scho fwehtku dahwanu noleek iswehlete, tautai passihstamo musika waddonu rohkas. Schis gresnas leetas malfajohht pee 500 rbl. Pastarpahm dseedaja jaukas dseefmas Rihgas seminara mahjekki. Pehz tam tad nu fapulzejahs kohru waddoni augfchejäs istabäs us konferenze un pawiffam bij dseedatajeem ar ween klahht nahloht drihs 43 beedribas ar 359 dseedatajeem no Kurssemmes un 676 no Widsemmes. Stalti karrogi bij tik 27 beedribahm, daschas nahza bes karrogeem. No Widsemmes bij peeteikufchees arri daschi musika kohri, bet nebij warrejufchi atnahkt. Tä tik bij weens musika kohris, Behting kunga teizamais kohris is Jrlawas ar 31 beedru. Bij nodohmahs agrahl latru kohri ihpafchi isprohweht, bet kad us to nebij deefgan laika tad nehma tuhliht wiffus kohpä prohweht, un — flawa tam musika garram, kas wiffeem latweefcheem eemahjo — gahja it labbi jau pee pirmahs reises. Us treschdeenas rihhu bij nospreests pulksten 8. leelajä Dohmas basnizä prohwi noturreht, bet kad fche ta kohra isbuhwe-

fchana wehl nebij nobeigta, tad leelo prohwi turreja beedribas namma sahlä. Jau te bij fo dsirdeht, un fo redseht, kad pahd dseedataju galwahn wiffi tee nostahditee karrogi no atwehrtu lohgu wehsminas kuffinati it ka putnini jaunibas spehka fawus spahrnus zilladami pliwinajahs un dseedataju kohri weenä barrä kohpä mettahs, fa warr eet usrahdiht fawa kreetna darba augtus. To paschu deemu pulksten 12. noturreja arri leelu ffohlotaju konferenzi us fo kahdi pahri simts ffohlmeisteri un leels pulks zittu ffohlas draugu fanahkufchi. Par fchihis leelahs ffohlmeisteru konferenzenes pahrspreefchanahm turp minnesim. Ap pulksten 4. dewahs wiffi dseedataji un dseedatajas, pa 4 weenä rindä us Dohmas basnizu. Swehtku komiteja, kas us to smalkako ir to masako leetinu bij eewehrojuffi, arri te bij tik teizami wiffu isgahdajuffi, fa it ne kas pee kahrtibas netruhka; ta fa gan retti tahds leels lauschu pulks tik kluflu un jauki tuhda fawds platschds warreja eekluht. Kahrtibas usraugi is studeereteem un smalki mahziteem latweefcheem fawas azzis sinnaja pamest us wiswiffadu smalkumu, lai latwju tautas dehleem gohds wiffur rahdahs. Tik tas bij janoscheklo, fa kohri basnizä tik masu tik bij warrejufchi isbuhweht ta knappi tik pufferi no dseedatajeem bij ruhmes us to. Basnizas buhwe to zittadi neattahwa. Tä tad tik kahdi 400 wihreeschu kohri ar jaukteem mainidamees tur spehja kohpä buht. Swehtku programäs preefch garrigas konzertes bij schis:

I.

- 1) Fuga G-moll . . . . . J. S. Bach, spehleta no Gulbenes ebrgelneeka J. Krasting f.
- 2) Deews kungs irr muhsu stipra pils M. Luther.
- 3) Zellees un lohpi apgaismota . . . . . Palmer.
- 4) Deews kungs, Deews kungs. . . . . B. Klein.

II.

- 5) Juhs, pasaus wahrtri . . . . . Gluck.
- 6) Deews irr ta mihlib' . . . . . Engel.
- 7) Sonate B-dur . . . . . Mendelssohn, spehleta no Saldus ebrgelneeka D. Schepshy f.
- 8) Muhsu tehws . . . . . H. Kind. (ar ebrgelu pawaddifchanu.)
- 9) Kungs dohd mums firsnig eeklahroht J. Dammas.

III.

- 10) Teiz manna dwehfel . . . . . Gäbler.
- 11) Tahs debbes flawe . . . . . L. v. Beethoven.
- 12) Konzert fantastija D-moll . . . . . Töpfer, spehleta no Zehsu ebrgelneeka A. Seebode f.

Preefch Nr. 3, 9, 10, 11 musika fastahdischana bij no J. Behting.

Ne gribbu atfauktees us sawa pascha musika praefchanu, kad falku fa wiffa konzerte us to teizamako isdewahs, bet man gaddijahs arri turpat dsirdeht, fo dsiffi musika pratteji, kas dauds ahrsemju konzertus baudijufchi spreeda, leezinadami, fa daschi no teem konzerta gabba-

leem ihpaſchi taſ 6. irr beſ maſakahſ waininaſ iſdemuſcheeſ un pee iſ weena newarr deefgan iſbrihniteeſ, ka tiſ daudi lohri pirmo reiſ lohpa fanakluſchi, un zehluſcheeſ iſ wihtreem, kaſ neſen tiſ ar muſika ſkunſti eepaſinnahſ, tiſ glihti un ſkunſtigi ſpehjuſchi ſaweentoteeſ to iſdarriht. Swehtku komitejai gan arri ſinnamſ, leelaſ iſdohſchanahſ bijuſchaſ, ſwehtkuſ iſrihtlojht, ſalka ka ſneedſoht pee 4—6000 rbl. bet bij jau ſchiinni weenâ konzertê arri leeliſka eereſſchana. Wiſſa leela Dohmaſ baſniza bij kâ peebahſta ar klauiſtajeem; biſketeeſ no l. kl. maſſaja 1 rbl.; un no ohtraſ 50 kap. Waſkara pulſſten 10 ſahlahſ beedribahſ ſahlê leela gohda maſtite, kur galbi bij klahti preekſch ſahdeem 600 weeſeem; Latw. awiſchu apgahdatajeem, tâpat arri wehl daſcheem zitteem gohda weeſeem bij wiſpahrigahſ biſketeeſ iſdohthahſ un tee eeluhgti pee wiſſa dallibu nemt beſ ſahdahſ maſſahſ. Beeminnam tâ Latw. dr. beedribahſ preſidentu Bielenſtein, Rutkowſky no Kalnamuiſchaſ, generalſuperdenti no Wiſſemmes Chriſtiani, tohſ ſeminardirektora k. u. z. ſchi maſtite wiſkahaſ lihdſ pulſſt. 3 nakti.

Paſtarpahm nu tiſka daudi runnahſ turretaſ. Wiſſu-pirmſ Thomſon k. iſſauza muhſa wiſſuſchehliga Reiſara weſſelibu un wiſſi baſi pliſſa waſkâ dſeedadami, Deewaſ ſargi Reiſaru. Behz tam atkal uſdſchra weſſelibu Wiſſemmes gubernatoram, dſeedataju kohru waddoneem un kohreem, tâpat wiſſeem ſwehtku gohda weeſeem. Tad nu nahza weenſ paſſal ohtra un uſ daſchdaſchadahm puſſehm iſ muhſu tautu dſihweſ gabbaluſ iſnemdahſ tohſ wahrddſ pagohdinaja un lihdſ ar wiſſeem: Augſta laime! uſdſeedaja. Beeminnam tē ihpaſchi taſ runnahſ no Neuland mahzitaja (wiſſch ar ſawahm dſeedataju beedribahm ar ihpaſchu damſluggi bij atbrauziſ.) Neulanda k. plaſſchaki iſrahdidamſ, kâ kaſtram uſtizzigam puhlinam ſawa preeka augli, tâ arri ſcho ſwehtku puhlinſch irr apdahwinahſ ar bagatigeem preeka augleem un ka to lai muhſu tauta muhſcham wehra lai paturr, ka beſ puhlina nau ihſta preeka un tahdai tahlakai zenſchanai wehleja ſpehzigu Deewa paſihgu. Seminaridirektoraſ Jimſe k. ar taſ tautahſ dſeeſmahſ wahrdeem uſſahkdamſ norahdija ka „Nihga dimd“ un kaſ pee tam lihdſ ſtrahdajuſchi, ka warr tâ lihgſmi dimdeht un uſ to wehleja „Augſta laime tai!“ Kronwalda kungſ atkal dedſigſ wahrddſ dewa eewehroht, ka pee tam, ka Nihga taggad tâ dimd, ta dſiſſala atbilda irr ta, ka tautibahſ garſ irr mohdeehſ un ſem winna ſohſteem tehwiſjai jadimd. Grinthal k. no Behſterburgahſ atneſſa latw. braktu ſweizinaſchanahſ no Newahſ kraſteem un jaukâ lihdſibâ iſteiza ſawahſ ſirdſ wehleſchanahſ ka lihdſ ar teem no-ahrditeem muhtreem, ko wehrdſibahſ laiſi Daugawahſ kraſtmalloſ bij zehluſchi, lai nu buhtu klaht tee laiſi, kur wezzi parahdi, ſchkirſchanahſ un naidi iſlihdſinahi un iſbeigti, un latw. tauta warretu draudſigi ſawu rohlu pretti ſreepi, teem kaſ lihdſ ar winnu weenâ ſemmê mahjo, bet ſtipri tad arri gaididama, ka kaſ winnahſ rohlu neſanemtu mihtligi, irr patſ taſ wainigahſ, ja ſirdſiſ kur ſchkirrahſ. Bumpura k. atgahdinadahſ, ko patſ wehl ſawâ jaunibâ peedſiſhwojiſ, zik lohſti neſen wehl wehrdſibahſ nopuhſchanahſ jaukuſeeſ ar kriſtigu gaiſmu,

kur kungeem, kaſpeem weena meeſa un ſchahi uſplaukuſchahi atſihſchanai wehleja augſtu laiſi. Waraidoſchu k. ar lihdſibu no pagrimmuſchahſ piſl leezinaja ka nu ar „gaiſmu“ atraſtiſ taſ wahrddſ, kaſ piſli iſ dibbena iſſauz. Wehl runnaja zitti un gribbam tiſ tē plaſſchaki weenu runnu uſſihmeht, ko Bielenſtein k. runnaja. Wiſſch, kâ laſſitaji to ſinn, irr gan weenſ no dſiſſakajeem prattejeem, apſwehrt muhſu tautahſ wallodu, zekka gabjumu no pat ſennatneſ, un muhſu tautahſ dſeeſmu dſiſſu wehrtibu. Iſhdſ teikunſdſ wiſſch ſawahſ dohmaſ ſalikka, lai warretu taſ pareiſi eewehroht un zaur neſapraſchanu nezeltohſ eemeſſi prettoteeſ, ſahdam no teem wahrdeem, tapehzi gribbam ſcho runnu, zik ween tiſ ſpehjam pilnâ garrumâ ſchê eelikt un warram apleezinaht, ka patſ B. k. ſchohſ wahrddſ par ſaweem irr eepaſiuneeſ. Wiſſch teiza tâ:

3. K. Dſeedaſchanahſ ſwehtku pirma deena pawadita un muhſu ſirdſiſ eepreezinataſ un pazillataſ zaur tahm jaukahm ſkannahm, ko ſchodeen baſnizâ dſirdejuſchi. Bet taſ nebija wiſſai jaunahſ. Lai gan lihdſ ſchim nekur wehl dſeeſmahſ no tiſ daudi Latweeſchu muttehm weenâ reiſâ nau atſkannajuſchaſ un arri lihdſ ſchim wehl Latweeſchu dſeedataji nekur tiſ ſkunſtigi nau dſeedajuſchi, tomehr jau dſeedaſchanahſ ſwehtku bijuſchi gan un ſweſchu meiſteru darbi irr zelti klauiſtajeem preekſchâ. Bet man japeeminn un jateiz ſcho dſeeſmuſwehtku ſawadaiſ un ihpaſchahiſ gohdſ. To dabuſſim rihtâ klauiſteehſ. Taſ irr Latweeſchu tautahſ dſeeſmahſ. Taſ tâ wehl nau dſirdeetaſ. Taſ bija nezik atmeſtaſ, taſ bija zittâ weetaſ neewataſ, taggad taſ gaiſmâ un gohdâ teek zeltaſ un eſ patſ eſmu no ſirdſiſ ſahrihgſ un preezihgſ winnu ſkannahſ rihtâ dſirdeht.

Par tautahſ dſeeſmahm daudiſ ko warretu runnahſ un ſirdſiſ, kaſ tautahſ dſeeſmahſ miht, uſ tam neſtohſ. Bet laiſa wairſ nau. Tad wehleet man jele ihſumâ weenu wahrddſinu par tautahſ dſeeſmu gohdu, kâ taſ irr pauihgſiſ bijiſ un ſapehzi?

Tautahſ dſeeſmahſ nau taggad zehluſchahſ, nau taggad iſdohmataſ. Winnahſ zehluſchahſ wezzu wezzâ ſennatnê, tautahſ pirmſdſ, jaſalka behrnu laiſdſ, jo tâ taſſchu munnſ ja-apſihme tautahſ pirmee ſahkumi un gaddu ſimteni jeb arri tuhſtkoſchi. Taiſ tautahſ, mehſ warram ſazziht, wiſſu tautu dſeeſmahſ mehſ atrohnahm wiſſu jaukakaſ un wiſſu dſiſſakakaſ dohmaſ, bet tomehr ne tâ kâ iſprahtotaſ, bet kâ no ſirdſiſ iſwerduſchaſ. Sawu wiſſu-augſtaku ſirdſiſ mantu katra tauta nolcek un iſrahda ſawahſ (tautahſ) dſeeſmahſ un tomehr ne prahta ſpehka bet ſirdſiſ ſpehka, tâpat ka behrna gaddſdſ prahtſ wehl newalda bet ſirdſiſ.

Bet nu kâ kaſtram zilweſam, tâ arri tautahm nahſ laiſi, kur ſahſ prahtoht. Tahddſ laiſdſ atmett lihdſ ar behrnu laiſu nelabbumeem daſchu labbumu. Tahddſ laiſdſ tautahſ arri ſawahſ (tautahſ) dſeeſmahſ atmettuſchi, teſſcham arri aiſmirſuſchi par nepateſu un turrejuſchi par behrnu leetahm un tomehr nau behrnu leetaſ, lai gan behrnu garſ un behrnu ſirdſiſ tur eekſchâ.

Kad zilwekš pareiš attihstahš, tad attihstahš ir pehz prahta, ir pehz firšs. Tad arri wehl firmgalwis fwehtus preekus bauda peeminnoht jaunibas un behrības gaddus. Kad tauta pareiš attihstahš, tad arri dan attihstahš ir pehz prahta ir pehz firšs un fawu senatni peemin un fawus fahumus un gohda fawu tehnu dseefmas un eefšch tahm dseefmahm fawu tehnu firšis.

Latwija tautas dseefmas pawiffam nekad nau wis bijufchas atmetas un aismirstas. Nau teefa, ko zitti spreedufchi, ka Latweefchu dseefmas apluffufchas no ta laika, ka fwešchi waldneeki eenahza un semmi ufnehma. Ir pat wisgruhtakos laikos Latweefchu tauta dseedajufi un lihds fcho baltu deenu dseed. Apluffufchas bija tautas dseefmas pilfehtu apgabbalos un tais widdos, kur laudis jo smalki un jo fshloti. Tur padaudf prahtoja un firšmanta panihka un pasudda. Taggad atsekk firšspehki un dedfigas firšis atkal mettahš pee tautas dseefmahm un dseedoht un klaufotees no tautas dseefmu firšspehka teek aiffuffinatās un aifgrahbtas.

Dhtrā kabrtā gan zitteem atkal zittadi notizzis, prohti ka pa daudf augsti zehlfufchi tautas dseefmu gohdu. Atminnu, ka kaut kur esmu laffijis, ka muhsu fshlās wis buhšchoht labbi, kad behrni til buhšchoht mahziju fchees atkal tautas dseefmas dseedoht un gohdoht. Buhs gan wehl fchis un tas zits waijadfigs pee fsholu selfchanas.

Bet nekawefimees pee fchihm leetahm. Gesim tahlaf un praffifim, kahdi wihri pee mums us to darbojufchees un puhlejufchees, ka Latweefchu tautas dseefmas atkal pilnā gohdā nahkfufchas?

Pirmais, ko gribbu peeminneht jau gull appakfch sakla maurina. Tas irr wezzais nel. Ulmann tehws. Tam irr bijis ihsti behrna gars, tapehz winsch kahdus 50 gaddus atpakkal famannija Latweefchu tautas dseefmu jaukumu un wehrtibu un gan pirmais bijis, kas winnas rakstos tenzinajis un kohpā krahjis no wezzu laufchu muttehm. Schis pirmais Ulmanna krahjums rohnahš tai grabmatā, kur Kabilles mahzitajs, Büttners, til ne 3000 tautas dseefmas falizzis un gaismā laidis.

Ulmann tehws nu dufš appakfch sakla maurina. Lai Deews fchim ihstam Latweefchu tautas draugam dwehfeli meelo.

Dhtrš ko gribbu peeminneht, wehl dshws un winna firma galwina irr muhsu widdū. Tam nahkahš tas gohds, ka winsch Latweefchu tautas meldinūs uf balffim iskohpis pehz ffunstigu dseefmu flannas un tomehr tautas garru nau saudejis, bet fargajis. Bes winna gudra puhlina fchee fwehtki nenoteek un Jums, dseedataji mihlee, kad rihta dseedafceet, Zimse tehwa raksti buhs preekfch azzihm. Winsch Jums irr pasneedšis tautas dseefmas ffunstes gohdā un winsch Jums, Widsemneeki mihlee, irr isaudfinajis un isfshlojis Juhfu fshlotajus un kohru waddonus. Tad es zerru, ka es nedarrifchu Juhfu fshidihm pretti, kad es fauzu: laime Zimse tehwm! —

Kad nu no galdeem pazehlahš, rihta faulite jau stipri pa lohgeem spihdeja un wiffi dewahš pee duffas,

ko warretu spehkus laffitees uf nahkofchu fwehtku deenu Par to nu nahkofchā nummurā.

No Lambertmuifchas. Schogadd muhs ohtris leels ugguns grehts wiffus isbeede. Tai 16. Juni pulfsten 9 no rihta aifgabja Taggafch mahju ehbergis un rihta ar ugguni. Ugguns zehlahš no ehberga un tiffa tad til eeraudfita kad wifs jums jau leefmās bij. Iffglahbt neko newarreja. Stahde irr uf 1120 rubl. f. rehfinata. Riha bij apdrohfinata, bet tas jaunais ehbergis wehl ne. Saimneeks un winna brahlis irr kohi apdeggufchi, tā ka daktera palihgu mekht waijadseja.

J. S.

No Krohna Behrsu muifchas. 18. Juni aifmugga nahwes meegā wezs gohda tehws, zeenihš un firnigi mihkohš no augsteem un semmeem, Behrsumuifchas arendators J. Kleinenberg. Deews winnam pilnu muhsu bij nowehlejis un 83 gaddus wezzu, zaur weeglu nofchirfchanu no fchi muhscha aifainaja uf faweem meera dshwofkeem. Lai paleek draugs draugeem mihlā peeminā.

Alfchwangas teefas fshiwera lungs Meyer preekfch kahda laika weenu deen mahjā pahnahdams uf fawas kumodes atraddis 25 rublu gabalu papihra naudā un wehl lihds fchim nau atraddees, kam tas peederretu. Tapehz tad Alfputtes pilsteefa ufainaja, lai tas, kam ta nauda peederretu, 4 nedelu laikā no 4. Juni rehfinahš, turpat peeteikohš. (Kurs. g. a.)

Rihgā 23. Juni dihnstmannis Rubbens atraddis uf eelas pee raktufcha rulliti papihra naudās, kur eefchā bijufchi 1100 rubli. Uffizzigais wihš to nodewis fawam kantora kungam Burchardam un fchis atkal polizejai. Dhtrā deenā arri atraddees tas, kas to pasaudejis un ar pateizibahm faehmis.

Tehrpattā 14. Juni fabeedrotee Iggauņu spehletaju kohri nofwehtija fawus musika fwehtkus jaukā pilfehta dahrjā. Par wiffu teizamū fwehtku isgabdafchanu, isrihofchanu un iswefchanu wiffuleela pateiziba nahkotees prahwesta kungam Willigerode, kas bij fwehtku waddonis. Spehletaju bijufchi 108 ar wiffadahm instrumentehm. Spehlefchana bijufi smalka un beswainota, to apleezina dshki musika pratteji un tatschu wiffi til bij dabujufchi weenu reifi kohpā prohwi noturreht. Ta leela kohpu maltite, ko fwehtku lohzeeki turrejufchi, malfajufi katram 75 kap., par kurrū nauđu dabujufchi 4 ehdeenus, dshreenus un kuffas. Runnu un wesselibas ufderfchanu finnams arri netruhka. Dahršs bijis klaufitaju pilnu pilns. Wiffem bijis ko preezatees par to jauku lectu, ko fchi deena is Iggauņu tautas dshwes preekfch azzihm zehlfufi.

Tehrpattā 16. Juni elementar fsholmeisteru seminara atlaidufchi 7, kas seminaru zauri isgabjufchi un fsholmeisteru eefamu noturrejufchi: Schee 7 bij: G. Grube no Dubbulteem (eestahj weetā Rihgā), Hoppe no Saratowas (eet atpakkal uf Saratowu), P. Silling, A. Krug, G. Behz is Widsemmes, Pimenow is Iggauņu semmes un J. Tohmann is Kursemmes (fchee 5 dabuhš weetas Tehrpattas fsholu aprinki.) Tai pa-

ſchâ deenâ arri atſweizinajahs ſeminara ſkohlâs kungs Kronwald, ſas no-eet us zittu weetu. "Sawâ beidsamajâ rumâ wiſch wehl ihpaſchi norahdijis us to weenu leetu, ſas elementar ſkohlâ mahzibâ zittahm ſtipri eepakkaſt palikkuſi un kurra jo ſtipri wehl buhtu ja-uſkoppj, prohiti pilnigaka wehſtures mahziba. Par ſeminar ſkohlotaſu irr weetâ aizinahs inſpektors Auguſt Glage no Rensbergas.

Jggaunu ſemmê Wiht aprilli 4. Juni bahrgs laiks leelu ſlahdi padarrijis. Minnetâ deenâ pehz puſdeenas nahza tumſch mahkulis no rihta puſſes par Lealas meeſtu. Wiſſa dabba tappa kluſſu, it kâ gaididama warrenas leetas, tik brihſcham eeruhzahs pehrkons, tad us reiſti ſahla ſchrahlt un kraht un mahkulis ſahla ſawas ſtraumes iſgahſt. Kruffas graudi ſitta pret lohgeem, tappa arweenu beehſaki, un beidsiht kruffas gabbali bij no pautu leeluma. Wiſſupirms ſinnams lauki bij pohſtâ gahjuſchi; tâ Lealas pils un mahzitaja muſſſas lauki. Werſtes plattumâ mahkulis tad bij gahjis us Mazalas puſſi, wiſſus muſſſu un ſainmeeku laukus ſapohſtidams. Dhtris kruffas mahkulis irr atkal gahjis par Woſelas zeemu un Werderas mahjahm, bet tur tee kruffas graudi nebij tik leeli un ta ſlahde tamdehl maſaka. Dauds weetas irr ſohſleni noſiſti, aitahm un gohwihm laulu weetas ahda pahriſta un arri zilweki ſtipri ſakappati. Waſſareja lauki gan wehl nebij neſik tahtu pakluuſchi un warr taddehl aſpirigt; bet pee ſeemas laukeem, ſas neſen pilnâ krahſchumâ ſtahweja tik pohſts redſams un behdas. Rai kriſtiga mihleſtiba bagatigi parahdahs teem apbehdinateem!

Narwâ weenâ pilſehtha dalkâ 13. Juni irr leels uggunâ grehts bijis, ſas dauds nammu pelnâs ſagahſis. Karlowas gubernâ, Wolſſchankſas pilſehthâ irr 40 nammi un gandrihſ wiſſas pilſehtha bohdes ar ugguni aiſgahjuſchâs.

Behterburga. „Kr. paſ. rakſta, ka pee ſchihſ nahkoſchâs rekrufchu nemſchanas 1874. gaddâ, ſas wehl pehz agrakeem likkumeem notikſchoht un iſpirſchanohs atkaufchoht, tapſchoht krahta ta nauda, ko par rekrufchu iſpirſchanohs kwiſtanzehm dabuhs. No ſchihſ nau-das griboht eetaiſiht kapitali, no kurra warr peemakſaht jeb lohneht unteroſſizeerus, ja tee gribbehs pahri par ſawu laifu palikt deeneſtâ. Zaur to armijai buhtu ar weenu eemahziti unteroſſizeeri un deeneſta pa-ihſinaſchana buhtu jo weegli preekſch zitteem iſdarrama.

No **Rihwas** kurra lauka Rihwas kans, redſedams ka Kreewi winna galwas pilſehthu eenemm bij patſ iſbehdſis, bet tik jau gan bihdamees, ka behgoht jo gruhtaki ſawu walſti atpakkaſt dabuht, irr greesees atpakkaſt un nodewees generala Kaufmana rohkâs, luhgdams lai apſchehlojahs. Peelikkuſchi winnam gohda ſargus par wakſi, kamehr redſehs, ko ar to darriht. Winna laudis tomehr weetahm wehl prohwe pretti turretees. Tâ tad karſch nu gan jau drihſ buhs pee galla, tomehr laſſitaji gribbehs ſinnaht, ka tur tais beidsamâs nedelâs wiſſ no-tizzees. Innemam tē tapehz wehl daſchus gabbalus iſtahm ſanaahm, ko generalis Kaufmans peefuhthijs kurra

miniſterim. Kâ jau agrahſt bij ſinnohts, Kaufmans 27. April iſſuhthija generalmajoru Bardowſku ar daſchahm kompanijahm no Kalatas us preekſchu, lai gabda, ka kurra ſpehſam zekâ akku netruhſt. Pehz 2 deenahm tee tad arri bij iſrakkuſchi 20 akkas un leelais kurra ſpehſs dewahs zekâ us Adamkriſlganas puſſi. Zekſch bij ſohiti ſmagſ, jo ſmilts bij tik diſſka, ka zilwekeem un ſirgeem un kamehkeem bij ſklaidri ja-apkuhſt. 2. Mai preekſch ſaules lehſſchanas pa tumſu tappa ſchauts us muhſu patruſſahm; tubdat wiſſi ſaldati dewahs turp un ſaulei lezſoht eeraudſija labbu teefu Turkmenu, ſas no dimi puſſehm raudſija muhſejus aplenk. Winni eefahka pitmee ſchaut, bet tad redſeja, ka muhſeju ſchahweeni labbi trahpidami ſahla rohbus jurt, tad dewahs us muſſſchannu. Kurra ſpehſs atpuhtees 3. Mai nakti iſgahja us Uſſchuſchaku. Rahdas 20 werſtes 7 ſtundâs pagahjuſchi neſpehja pa ſmilti tahtahſt pakluht, tâ tik pamatiſtim ſpehja us preekſchu tik un patehreja wiſſu uhdens krahjumum, ko ahdas makks preekſch zilwekeem un lohpeem lihſs neſſa. Akku tur wairs nebij un bij jaſuhta ſpehka leela puſſe ſtipri ſahnis, kur akkas bij, ka warr tur paſchi tapt diſſidinati un ſaſmeltees jaunu uhdens krahjumum. Tur nogahjuſchi pahri deenâs iſrakka 40 jaunâs akkas un atſpirguſchi dewahs zekâ, ka warr zitteem uhdeni aiſneſt. Nu warreja atkal wiſſi eet tahtaki. Pee Adamkriſlganas ſtahjahs atkal zekâ preekſchâ kahdi 450 eenaidneeki no Sadika wadditi, bet arri tee bij drihſ iſſlihdinati un muhſeji tumojahs ar ween wairahſ Amu-Darjas uppei, kur gribbeja pahri eet. Bet wehl bij gruhts zekâ gabbals. Kamehki bij tik gluſchi nowahrguſchi naſtas neſdami, ka no 2800 beidsiht bij tik 1240 atlikkuſchi. Tâ tad waijadſeja no bagaſchâs weenu dalku ſem uſraudſibas pameſt pakkaſtâ; gabbalinu pagahjuſcheem pahrdrohſchee eenaidneeki atkal graſſijahs wirſu brukt, wiſwairahſ pa naktis tumſu ſchurp turp lehſkadami. Bet nelihdſeja ne ko. Muhſu kurra ſpehſs, kâ nekuſtinajams muhriſ wehlahs ar weenu us preekſchu, kamehr peenahza pee Amu uppes un tur arri pahri gahja. Us ſchi beidsama gabbala kurra ſpehka ſpahrnus waddija leelſiſts Nikolais un Leichtenbergu ſiſts. Rihweeſchu ſpehſs bij diwâs dalkâs dallihts, weenâ bij kahdi 2 tuhſtoſchi ſaldatu, ohtrâ 1500. Tee ar wiſſu ſpehku raudſija kawehſt, ka muhſeji par uppi pahri teek, bet redſoht, ka newarreja at-turretees, klichda us wiſſahm puſſehm.

No **Odeſſas** rakſta, ka ap Nikolajewu atkal dauds lohpu ar lohpu mehri pohſtâ eimoht.

No ahrſemnehm.

Englante nu irr iſgohdejuſi ſawu weefu no Perſijas. Starp tahm leetahm, ar ko winnam raudſija preeku darriht, peeminnam wiſſupirms to, ka bij telegrafa ſtazioni eetaiſijufchi tai pilli, kur ſchaks mahjoja. ſchi telegrafa drahtes gahja lihſs pat Perſijai, tâ ka ſchaks Londonê buhdams warreja ar ſaweem mahjeneekeem Teheranâ ſarunnatees. Ta eerikte ſchakam un winna miniſtereem darrijuſi tahdu preeku, ka pirmo wakkaru nebijuſchi nohſt dabujami no telegrafa galda, kur kahds Englantēs telegrafa ſkrihweris laida un ſanehma ſinnas.

Teheranas gubernators tappa no meega istrauzehs, jo schaka pirma telegrafa firma atskrehja pusnakti un bij tuhda atbilda jadohd. Tad nu wehl bij warrena leeta, to Englante warreja parahdiht, prohti winnas kuggu mesch. Bij ihpafcha deena preefch tam nolikta, fur wiffi karra kuggi un andeles kuggi bij fapulzeti un keh-ninene brauja tad ar sawu Persijas weesu un Kreewijas krohna mantineeka augsto pahri rewiju noturreht par scho staltu kuggu spehku. Kad beidsot wiffi karra kuggi us weenu reisi laida sawus leelohs gabbalus walla, tad gan wajjadseja ausis aishafstees, lai tahs aij trohlfchua neplihst. Tad nu dewahs atkal wiffi malla un schaks raudsija brihtinu atpuhstees, un speklus lassihst, ka marr atkal littees waddatees us zittahm leetahm un zitteem preefeem. Englante sinn it labbi ka newarr ar sawu saufas semmes karra spehku isleppotees schaka preef-scha, kas jau irr redsejis staltu Kreewijas un Wahzsemmes armiju, tapehz tad wiffu gohdibu lifka eefsch kuggu spehka israhdischanu. Weenu deenu tomehr rahdija Windsor dahrsa arri masu rewiju par kahdeem 7 tuhst. salda-teem. Schaks jahjis atkal sawu pelleto chrjeti ar farkani mahleto asti un sawu labpatitschanu par Englandes karra spehku zaur to isteizis un parahdijis, ka dahwanajis ar-mijas feldmarschallam Rembritschas herzogam dahrgu sohbinu, furra lahts irr ar dimantamineem isgresnohts. No Englandes tad nu brauz us Franziju, fur Parise jau wiffu preefch lepnas usnemfchanas fataisijusi.

Pahr Wihnes pilsehtu irr isgahsees bahrgs mahkulis, kas ar sawahm uhdens stramehm pahrepluddinajis un weetahm fapohstijis arri pascha istahdes namma gres-numus.

Spanijas taggadeja waldiba, senats un ministeri, wiffi us to dsennahs, ka warretu tahdu pat republiku eetaisihst ka Amerikas brihwastis, fur labba teefa sem-mes gabbalu it ka beedri faseeti weena kohpa, stahw sem weena presidentu un weenas waldibas un tomehr katram gabbalam winna ihpafchibas paleek ne-aistiktas. Tahdu fabeedrotu republiku gribb Spanija eetaisihst. Bet kah-das tad nu lai irr tahs dallas, kas kohpa lai faistahs? Beidsamaja laika Spanija bij eedallita 48 gubernas, bet scho gubernu wahrdi arri pascha semme nezif wehl nau aprasti un wairahf wehl ar weenu tohp peeminneti tee wezzu wezzee wahrdi, pee kahdeem jau senlaitos Spani-jas semmes gabbali tappa nosihmeti. Schohs wezzus wahrdus lihds ar agrateem semmes gabbalu rohbescheem gribb atkal wilkt pee gaismas. Kastelars, Spanijas ministeru wezzalais, kam senats usdewis isstrahdaht lik-kumu par to jannu waldibu, peeminn schohs 15 semmes gabbalus: Galizija un Asturija, Bez-Kastilija, Jaun-Kastilija, Basku semme un Nawarra, Aragonija, Kata-lonija, Balenzija un Murzija, Estremadura, Augsch-Andalusija, Leijas-Andalusija, Baleari, Kanarjas fal-las, Kuba falla, Portoriko f., Filippinu fallas. Schih 15 prowinzes, fur katra saws gubernators un saws senatiasch buhtu, tohp tad pahrwalditas no ta leela senata un ta presidentu, kas Madride mahjotu un walditu. Waj nu to leelo senatu zels weenfahrtigu jeb

diwfahrtigu to wehl ihsti newarr nogudroht. Kastelars gribb diwdalligu. Kad likkums weena zauri isgahjis, tad ja-ee wehl zaur ohtru nodaku. Zaur to tad droh-schiba rohdahs, ka daschadas usdohmas waj aplamibas newarr tuhda spehka eestah, bet tohp wiffa apdohmiba pahrspreestas.

Waj wiffas 15 nodohma nemtas dallas buhs gat-tawas fadohtees beedru-republika, tas wehl stipri jano-gaida, schim brihscham wehl weffelt apgabbali zerre us kehniu waldibas atpaklat nahfchannu, waj nu zaur Karliteem waj zaur aisdihstahs Isabelles partiju. Ta wiffi zerre, bet katrs bihtahs.

Augsch-Italija 17. (29.) Juni irr labbi stipra sem-mes trihzefchana bijusi. Zeletta irr basniza fagahsufees un druppas aprakfusi 38 zilwekus, ohtra weeta irr 14 zilweki nosisti un leels pulks pee nammu gruhfchanas eewainoti; sneedjis lihds pat Wenedigai, fur arri pee daschahm basnijahm masus plihsumus mannijuschi.

Bilde.

Jelgawa, zaur Schablowsky k. apgahdaschanu irr taggad dabujama wiffai patihkama un flaisa bilde. — Bildei taisni appafschä irr lassams: „Schaurais un plattais zefsch,“ un nopeetni wirfu „Luhds Deemu un strahda“. Par pahris kahpeenu augstaki irr eerau-gami diwi wahrri; pa labbo rohku „schauree“ un pa kreiso „plattee“. Schaurajeem wahrteem labbajos fah-nos irr lassams: „Es esnu tas zefsch, ta pateesiba un ta dsihwiba,“ un kreisajos: „Repeewillatees, Deems ne-leekahs apfmeetees. Jo to tas zilweks fehj, to tas ar-ridsan ptaus.“

Plattajeem wahrteem labbajos fahnos irr atrahdami schahdi wahrri: „Kas us sawu meesu fehj, tas no tahs to pasufchanu ptaus“ un kreisajos: „Ta nikna sahle tohp fadedsinata, bet tohs kweefschus fakrahs flehti.“ Plat-tajeem wahrteem pa labbo un kreiso rohku stahw lepnais „pahwa“, tapat arri launa sahmana bilde un pascha wirfu stahw raffihst: „Tee wahrri irr platti, kas aif-wedd us pasufchanu.“ Blakfus kreisajos fahnos teem wahrdeem: „Luhds Deemu un strahda“ irr usfihmehts: „Deems jau wiffu neredt“. Tur redsam, ka pahris kau-jahs un zitti atkal lustigi faherufchees. Pascha appaf-scha us kreiso pussi irr lassams: „Pee winnu darbeem jums buhs tohs pasihst“ un par kahpeenu augstaki: „Zil-weks tik weenreis dsihwo.“ Tur nu redsam, ka zitti mett kaulinus, spehle trumpas, dserr un plihste. Platto wahrteem kreisajos fahnos stahw stalti, gresni nammi. Weenam no scheem nammeem irr wirsraffis: „Pasaules preeki.“ Te eeraugam, ka seeweefchi ar wihreefcheem tehrsejahs un namma wirfu zitti atkal zell glahses, dserr un plihste. Pa plattajeem wahrteem us zellu zilweki eet drubmahm faherufchees un lehdam. — Plattä zella mallä stahw wehl trihs masaki nammi; ohtrajam wirfu

irr nobilbehts gailis un us pašča namma ustrakstibts: „Tur buhs kaukščana un sohbū trihzeščana.“ Trefčajan namnam fahnōs irr rakstibts: „Da grehta nopelns irr ta nahwe.“ Bildei gar mallu kreisajōs fahnōs irr eeraugami tabdi wahrdi: „Lahdesčana, plihtesčana, lammasčana, fleptawiba, neščkihstiba, lepnumš un mellosčana, kurri lai norahda platta zekka staigatajus. Lai greeschamees nu atkal us schauro zekku, un — raug taru skummigu isskattu, zik mas to staigataju! — Te stahw pee schaurajeem wahrteem engelis tehrepees bewainibas drehbēs un pašneeds katram staigatajam fawu frustu. — Leelakais pulks lauschu nahk no basnizas un noteek pee schaurajeem wahrteem un frustu panehmusch no-eet fawu zekku; bet weens no plattajameem wahrteem atnahkdams frustu eerandsijis eesauzabs: „Zik fwehts es negribbu buht.“ Appakšč leelabs, staltabs basnizas, kurra stahw schaurajeem wahrteem labbajā puffē, irr irr eeraugami schahdi wahrdi: „Swehtigi irr tee, kas Deewa wahrdu dsird un to pašarga.“ Basnizai teesčam pahri irr kappi, furklaht lassams: „Deews tas Rungs tewi usmohdinabs pašarā deenā.“ Schaurajam zekkam gar labbo mallu irr wehl dasčas zittas basnizas. — Weens schaurajā zekka fawu frustu nešdams irr pakrittis; bet tē atkal glahbščana irr klaht, it ka jau tur irr laščams: „Tas Rungs tohs fawejus isglahbš.“ Bildei ahrejā mallā gar labbo puffi irr lassami schee wahrdi: „Tizziba, pašemmiba, laipwiba, labprahtiba, mihlestiba, meers, lehuprahtiba, sahtiba, pazeesčana, labdarriščana un schkihstiba.“ Wehl japeeminn, ka plattajam zekkam labbajōs fahnōs irr masi wahrini un ais teem ussihmehts: „Altaris, atgreeschanabs zeksch.“ Pee masajameem wahrteem plattā zekka mallā stahw mahzitajš frustu pazehlis fauz lai lautini atgreeschabs; zitti gan paklausa un frustu usnemdami eet pa atgreeschanas zekku us schauro; bet wehlahk eeraugam, ka frustu nosweedusch usnemmu „pašufchanas zekku“ un noteek ka pa wezzam atkal plattajā zekka, kur pehdigi launais sahtans tohs gallā fa-gaida un eewell ugguns fauki. Bildei paščā augščā eeraugam frohni, ko fwehtee engeki tur un wirs ta stahw rakstibts: „Efsi ustizzams lihds uahwei, tad es tewim dohšču to dsihwibas frohni.“ Te nu raudsiju mihleem lassitajeem pašneegt sinas par bildi, kas man wiffai patikka un zerru, ka neweens nenosche-lohs tohs pahri desmits kapeikus, ko par to buhs makfa-jis: jo winna nau neween usteizama; bet katram us kar-stako eewehlejama. Lai preezajamees par to, ka atkal fwehtiga un wiffai flaissta bilde Latwju wallodā irr dabu-jama un lai pateizam par to, ka ta par it lehtu zennu irr apgahdata. — Chr. S—ldt.

Wilsu dimants.

Englantē Liverpules pilsehtā tohp preekšč pahrdoh-ščanas rahdibts leels dimanta akmins, kas irr atwests no Afrikas Kap kolonijas. Winsch irr 288 1/2 karat smags un tohp tafseerehts us 170 tuhstoschu rublu.

Winsch irr 1 1/2 zollas plats, 1 5/8 z. garšč un 1 1/8 z. augstis. Ka wiffi Kap kolonijas dimanti, ta arri schis irr eedseltens. Pehz swarra pawiffam tik irr 4 dimanti kas winnu pahrspehj. Kad winsch buhtu fšaidrs balts un ne wis eedseltens, tad wiina wehrtiba buhtu ne-ap-sinnama. (R. Z.)

Breekšč latw. kurlmehmu fšohlu Jelgawā
tappa eemakfati:

no weena funga, kurra wahrs nebija usdohts 100 rub. Jelgawā, 25. Juni 1873.

Mahz. N. Schulz.

kurlmehmo fšohl. direktors no Kurs, wuff.

Atbildas.

J. S. M. — **L.** Esmu jums par pasi rakstijis. Labprabst fa-xemšču ko no fawa zekka zaur Turku semmi un Kananu man šoblet subtiht.

J. B. — **G.** Ne kas lait, tad rakstis arri druzgta garabls, nah-foščā laika warrešču to isleekht.

— Deht ta nelaimiga faplošita 10 rublu gabbala, ko 19. nummurā peeminēju, waru pašanoht, ka us zeen. gubernatora luhgščanu finan-z-ministerija wrot tabm luppatazahn irr gan 10 rublus ismakfajus un atsubtijus. Dit irr nowilka pašta nauda no Pehreurburgas lhdš Jelgawā ar 15 kap. un no gubernatora kanzellejas amakloht lihds Saldum atkal 15 kap. Ar teem wezžeem, nozelteem papisra naudas gabbaleem gan arri zil dach labš buhs fšabds kritiis, neufmannidamees to wee laika šmibt pret jauneem. Wehl 10. Juni man atneffa noslummuš seewixa trihs 3 rubl. un diwi 3 rubl. gabbalus, wiffus wezžā naudā, isdirdusi, ka šahi winaas wiffa mantiba nelam wats nau wehrti. Us mannu jautasčanu, waj tad pa wiffa laiku nedirdesust, to awises fluddinaja, ta artelja: Wuhku mahjās jau awises nelassa. Ber ka nu tai lai palhdš? Esmu prohwesje tohs 21 rubl. subtiht us Distsku Kautafija, jo ka lassitaji sinnabs, tas terminsch preekšč wezžas naudas Kautafija un Siberija beidsabs tik ar 1. Juli. Ja nu nauda tur wehl laika dabutu noskreet, tad warreitu tapt par wilsu ismhta. Ja ne, tad seewinai wifs winaas krahjums buhs wehš. Un tatschu jafalka, ka pašču waina. Kad awises laffa, teem tairchu tā ne-warr no-titi. Latw. aw. apgahdatajš.

Labbibas un pretšču tirgus Jelgawā, 2. Juli
Rihgā, 30. Juni un Ceepajā, 16. Juni
1873. gaddā.

	Makfaja par:	Jelgawā.	Rihgā.	Ceepajā.
1/3 fšchetw. (1 puhru) rudzu		2 r. 35 f.	2 r. 50 f.	2 r. 40 f.
1/3 " (1 ") fweešču		4 " "	4 " "	4 " "
1/3 " (1 ") meešču		1 " 50 "	2 " 10 "	2 " "
1/3 " (1 ") ausu		1 " 25 "	1 " 40 "	1 " 20 "
1/3 " (1 ") fšrau		2 " 40 "	3 " 25 "	2 " 50 "
1/3 " (1 ") rupju rudzu miltu		2 " 15 "	2 " 20 "	2 " 50 "
1/3 " (1 ") bēhdeletu		2 " 75 "	4 " "	3 " "
1/3 " (1 ") fweešču miltu		4 " 50 "	5 " "	4 " 50 "
1/3 " (1 ") meešču putrainu		2 " 50 "	3 " 75 "	3 " 10 "
1/3 " (1 ") kartofeki		" 75 "	" 80 "	" 60 "
10 pudu (1 birtawu) feena		4 r. — f.	5 r. — f.	3 r. — f.
1/2 " (20 mahz.) fweeška		4 " 25 "	5 " 20 "	4 " "
1/2 " (20 ") dšelles		1 " 20 "	1 " 15 "	" 90 "
1/2 " (20 ") tabaka		1 " 70 "	1 " 25 "	2 " "
1/2 " (20 ") fšēhtu appinā		6 " "	" "	" "
1/2 " (20 ") frohna linnu		2 " 40 "	2 " 20 "	2 " "
1/2 " (20 ") bralka "		1 " 90 "	1 " 15 "	1 " 20 "
1 muzzu linnu fehtu		9 " "	9 " "	8 " "
1 Rlku		16 " "	17 " "	15 " "
10 pudu farlanas fables		7 " "	6 " 75 "	6 " "
10 " baltas rupjas fables		6 " 90 "	6 " 75 "	6 " "
10 " " smalkas fables		6 " 80 "	6 " 60 "	6 " "

Latw. Awischu apgahdatajš: **J. W. Safranowicz.**

Gludinafchana.

Preekfch **Schiddu** miffiones tappa eemalfati no Samites latw. dr. 20 rub., no Sables 10 rub., no Balgales 6 rub. Koppa 36 rub.

G. Seemann,

Zelgawas wahgu mahjitajs.

Preekfch **Zuhdu** miffiones pee mannim eemalfati: no Gaitu un Nentes dr. 7 rub., no Mesjohines dr. 10 rub., no Lafchu dr. 2 rub., no Subbates dr. 10 rub. 11 kap., no Dignajas dr. 1 rub. 21 kap., Birtchu dr. 8 rub., no Salwes dr. 42 rub. 27 kap., no Sunnalkes 5 rub., no Krichburgas dr. 19 rub. 20 kap., no Nerretes dr. 16 rub., no Sezzes dr. 9 rub., no Demmenes dr. 3 rub., no Sihkles dr. 5 rub. 21 kap., no Seffawas 10 rub., no Kandawas 15 kap., no Dundagas 3 rub. 50 kap., no Wahmes dr. 4 rub., no Wabnes dr. 3 rub. 30 kap., no Salbus dr. 20 rub., no Zelgawas Latw. pilf. dr. (l. dabw.) 35 rub., no Zelgawas Latw. lauka dr. 7 rub.

Zelgawâ, Juni mehn. 1873.

Th. Kupffer,

Zelgawas Wahgu mahjitajs.

Wezauzes pagasta waldifchana darra zaur fcho sinamu, la:

1) frohna un pagasta nodohfchana (gahwas-nauda), passes mainifchana un jittas pagasta dar-rifchana taps 1. un 15. fatru mehnesi farmentas un ifdarritas;

2) libdf 30. Juli f. g. tee ahryus pagasta dshwodami, fchi pagasta lohzeiki (wihrifchki un feewifchki) preekfch farakifchana wixnu familiju un wezzumu, pehz frustamahn grabmatahm eelch jauneem pagasta rulleem, wiffada wihfê fche melde-tohs, un par wiffu fawu familiju, frustamas grab-matas peenefs, un

3) no 1. libdf 14. September f. g. tas ifdallifchana rullis par frohna un pagasta nodohfchana preekfch II. puffi 1873 un I. puffi 1874 parastihis buhs, kurrâ laika ifkatis pagasta lohze-llis no 16 libdf 60 gaddus wezs fawu nemeera fubdfibu pee usraugu teefas peenest warr, ar to peefobdinafchamu, la pehz 14. September f. g. tas fpreedums par galwas naudas ifdallifchamu, la fpehla fahwohts tiks uslubohis un netahdas nemeera eerunnas wairs pretti nemtas.

Pe tam wehl teel wiffas pilfchtu un pagasta volizejas luhgtas, fchi pagasta lohzeikus (wihrifchkus un feewifchkus), kurrî appalkfch wixnahn dshwo, bes tabs peerabdfchana par wiffu riltigu ifpildifchana nepeeturreht, bet wiffus fcheit fchury at-stelleht.

Wezauze, 4. Juni 1873.

(Nr. 97.) Pag. wezz.: F. Klau.
Scrihw.: Erbe.

Zaur fcho tohy sinams darrihts, la fchinnti gaddâ Misputtes aprinki, Embu-tes Kirspehlê buhdamas dshintas muifchâs Biftramb (fennahf Offenberg) Greefê diwi lohpu un dafchadas prezzes tirgi noturreti tiks, prohti pirmais 16. Juli un ohtris 24. September pehz wez. la-lendera. (Nr. 15.)

Greefes muifch. wald., 16. Juni 1873.

No Baukfas pagasta waldifchana tohy wiffas pilfchtu, muifchu un pagastu volizejas zaur fcho ufajznatas, — pehz la, pee fchi pagasta peederriga un uf pagasta passf nefinnama weeta uslurredamohs Zehlab Kobjinu, par kuru pee fcha gadda rekrufchu lohfechana lohes Nr. 8 irr wilks tappis, un tamdeht rekrufchu kommissijai preekfchâ fahdams, ifflaufchinahf, un ja fchobtohs to fatwehrt, fchi pagasta waldifchana appalkfch usklatas peefuhht. Baukfas teefas namma, tai 12. Juni 1873. 1 (Nr. 124.) Pag. wezz.: Drenger.
(S. W.) Pag. fcrihw.: J. Loepfer.

No jensures atwehlehts. Nihgâ, 2. Juli 1873.

No Mesihles pagasta teefas tohy zaur fcho sinams darrihts, la pee ta Mesihles Sander fain-neefa weena meltraiba gohws, dohle, tanni 29. Mai f. g. peefihduse irr, un libdf fchin nau me-kleta, 12. Juli f. g. pee Mesihles pagasta teefas uf wairabfchobifchamu taps pahrdobta. 2

Tai 16. Juni 1873.

Brambergu pagasta teefa zaur fcho darra sin-namu, la weenu krahna parahdu peedfihdami 9. Juli f. g. vullften defmitis no ribta Kalzarab-wes Bekkeru frohgâ lohpus, firus un jittas fatm-neejbas leetas wairabfchobitajcem pahrdohs.

Kalzarabwê, 26. Juni 1873. g.
(Nr. 170.) Preekfchfchd.: N. Widdia.
(S. W.) Teef. ftr.: S. Allunan.

25 rubius fohla peerabditajam we-nas 20. Juni Sigguldas floblâ fagtas fehwes ar wahgeem. **Kehwes** fihmes: augumâ pilniga, 13 g. wezza, farana (fuffcha) fwalas, fallas weeta, uf kalla kreifa puffe un fedukas weeta uf mugguras balti plekkifchi, eefchana ahtra un weegli riffcho, aste kupa, pa-ihfi aygreesta. **Wahgi:** ar iffahm un dihsteli brauzami, tumfch-fakti pebrweht, pallata fedderes; kur ratti eet flabt, tur affe uf semmi leekta un tabs fedderes tai lihuma gult, kurwa fahni ar ahdu un fehde-llis ar tumfchpelleku tuhlu iffitts, abbas dekkis wirfâ, wahgu pallata no galbneem, ne leekta bet taifna, ar lehni wirfâ.

Packarda superfosfatu

fcheit uf semmehm jau pahri par defmitis gaddeem passhtams un par labbu ifrabbijees, dabunams pee

P. van Dyk, Nihgâ,

leelaja fmitfchu eela Nr. 1, prettim birfchu fubrim.

Zelgawâ pee **G. Hoyer** pee tirgus platfcha. 1

Jann usbuhwehts

rattufmehres fabrikis

J. W. Gramanna, Nihgâ,

peedahwa wislabbako sillo rattufmehri par teem lehtakeem tirgeem. **Schi** smehre irr pilnigi libdfiga tai labbakai Belgijas rattu-fmehrei. 4

Dauds darrišanas deht teel luhgts leelakas peepraffifchana pee laika sinamas darriht.

Englischu Superfosfatu

nupat dabujahm weenu leelu partiju no ta it flawejama fabrika un peedahwajam zeen. semkopyjeem par Nihgas tirgu, la arri apstelleschana zaur rakfu tohy prettim nemtas tai bohde 4

S. Henster,

Zelgawâ, Paul eela Nr. 13, pee mafajeem wahrteem.

Wiffadas sortes Nihgas plankas, dehtus un laftas pahrdohd par lehteem zenneem 3

Ephraim J. Jakobohn,
kalkoku eela, fallaja bohde Nr. 16.

Tagad nodrukata un dabujama braktu **Dufch** grabmatu bohde, Nihgâ, un Jannâ val-kambari, Abr-Nihgâ, kalku eela Nr. 20

Latwija.

Pirmais krahjums.

Diwidedmit **Latweefchu** tautas mel dini,

ifchetrbalfigi preekfch wixru kohra no **Nihgoschu** Ernstâ.

Matka 20 kap.

Grabmatu pahrdewejeem 100 ekfemplari par 15 rubl. 1

Skoblas behrni

teel peenenti uf kosti, tilkabb sehni la weite-nes; meitenes turpat warr dabuht fmalu rohtas darbu eemahzitees. Japeteizabs Zelgawâ, walles eela Nr. 15, eelch fehtas ohtra tahfchâ pee madamas **Rosenthal.** 3

Pe **J. W. Steffenhagen** un dehta Zelgawâ, la arri wiffas jittas grabmatu bohdis, warr dabuht fchis grabmatas:

Katolifkis Katkismus.
Matka 40 kap.

Ufchetrbalfigas dseefmas
ar nohtehm.

Latweefchu dfeedataju beedribahm dahwatas.
Matka 25 kap.

Druckahs pee **J. W. Steffenhagen** un dehta.